

فیلیپ سیب
Philippe Sib
لارا لارا، کامپنی، UK 2016
Ampersand
ریکاردو مارکوس

رسانه‌های جدید و آینده‌ی دیپلماسی

ترجمه‌ی

مسعود میرزاچی

سازمان اسلام و فرهنگ راهنمایی و تبلیغاتی
سازمان اسلام و فرهنگ راهنمایی و تبلیغاتی

این کتاب در پیشنهاد این سازمان تهیی و منتشر شده است
لرستان و همچو این سازمان تهیی و منتشر شده است

سازمان اسلام و فرهنگ راهنمایی و تبلیغاتی

تهران - ۰۲۶۱۳۷۷۷۷ - www.sod.org.ir

www.sod.org.ir

فهرست

۹	پیش گفتار مترجم
۱۳	پیش گفتار نویسنده
۱۷	مقدمه
۳۳	فصل یکم: دیپلماسی باز
۲۸	تکامل تاریخی فناوری ارتباطات
۴۹	اینترنت و تلفن های هوشمند وارد می شوند
۵۳	امنیت و حریم خصوصی
۵۷	توده های توانمند
۶۳	اتصال به توده ها
۶۵	فصل دوم: ظهور دیپلماسی عمومی
۷۱	اقدامات چین برای نفوذ فرهنگی
۷۴	سخن پراکنی روسیه
۷۸	سیاسی کاری رژیم صهیونیستی
۸۱	توسل آمریکا به مردم عادی
۸۴	دیپلماسی عمومی فردا
۹۴	نتایج

فصل سوم: دولت‌ها و بازیگران غیردولتی

۹۹	تاریخ کهن: جنگ سرد
۱۰۳	قرن همه
۱۰۴	بازیگران غیردولتی
۱۰۶	کشور مجازی
۱۱۷	عامل فیسبوک
۱۲۲	منازعه و دیپلماسی
۱۲۶	مذهب و دیپلماسی
۱۳۰	تسنیمه

فصل چهارم: پایداری در مسیر
مخاطرات سیاسی

۱۳۷	دیپلماسی توزیع شده؛ چه کسی مسئولیت را بر عهده دارد؟
۱۳۸	اموریت بی‌پایان
۱۴۵	دیلتمات‌ها چه چیزهایی را باید بدانند؟
۱۵۰	تله‌لکس
۱۵۲	تله‌لکس

فصل پنجم: شکل‌گیری آینده‌ی دیپلماسی
دیپلماسی دولایه
جست‌وجوی اطلاعات
روایت‌ها

۱۵۹	دیپلماسی در جامعه‌ی جدید جهانی
۱۶۱	دستکاری شبکه‌های اجتماعی
۱۶۸	پناهجویان و رسانه‌های جدید
۱۷۰	بسیج پیامون توافق هسته‌ای ایران
۱۷۶	آینده و گذشته
۱۷۸	منابع
۱۷۹	
۱۸۱	
۱۸۵	

پیش‌گفتار مترجم

کتاب پیش رو یک مطالعه بین رشته‌ای درباره‌ی سیاست خارجی و رسانه است که به خوبی تأثیر متقابل این دو حوزه را به‌ویژه در عصر شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های آنلاین و شبکه‌های ماهواره‌ای مورد بررسی قرار داده است.

پروفسور فیلیپ سیب استاد دانشگاه کالیفرنیای جنوبی در این کتاب که سال گذشته و با عنوان دقیق *The Future of Diplomacy*, آینده‌ی دیپلماسی، منتشر شد، ضمن اشاره به تحولات روز جهانی نظیر انقلاب‌های عربی، مذاکرات هسته‌ای ایران و موافقت‌نامه‌ی برجام، ظهور داعش در عراق و سوریه، بحران پناهجویان و ... نحوه تأثیرگذاری رسانه‌ها به‌ویژه رسانه‌های جدید بر این تحولات و هم‌چنین سردرگمی و غافل‌گیری اکثر دیلتمات‌ها در جریان وقوع برخی از این رویدادها، بر ضرورت توجه دولت‌ها و دستگاه‌های دیپلماسی به فضای جدید رسانه‌ای و شبکه‌های مجازی تأکید می‌کند.

با فراگیر شدن اینترنت و رسانه‌های جدید و استفاده‌ی میلیاردها نفر از مردم دنیا از توئیتر، فیسبوک، یوتیوب، اینستاگرام، واپر، اسکایپ و ... جهان کوچک‌تر شده و ایده‌ی مشهور دهکده‌ی جهانی از حالت کلیشه‌ای خارج شده و صورت واقعیت به خود گرفته است.

مواردی پرداخته است که تغییر را برای این حوزه بسته و نخبه‌گرا ضروری کرده‌اند. وی در عین حال تأکید می‌کند که «برای دیپلماسی آینده‌ای نویدبخش در انتظار است.»

پروفسور فیلیپ سیب که طی سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۳ مدیریت مرکز دیپلماسی عمومی دانشگاه کالیفرنیای جنوبی را نیز بر عهده داشت، تاکنون کتاب‌های زیادی در حوزه‌ی رسانه و مسائل بین‌المللی نوشته است که ترویسم جهانی و رسانه‌های جدید، رسانه‌های جدید و خاورمیانه‌ی جدید، تأثیر تلویزیون الجزیره، اخلاق در روزنامه‌نگاری و اخلاق در روابط عمومی از جمله مهم‌ترین آن‌ها هستند.

وی پس از انتشار کتاب جدیدش (کتاب حاضر) در مضاجبه‌ای در پاسخ به این سؤال که آینده‌ی ارتباطات دیجیتال و شبکه‌های اجتماعی و از جمله توئیتر را طی ده سال آینده چگونه می‌بینید؟ گفته بود: وقتی شاهدیم «انقلاب شبکه‌های اجتماعی» فقط در یک فاصله‌ی زمانی ده ساله به قوع پیوست، متوجه می‌شویم که پیش‌بینی در این امور چقدر سخت و دشوار است. ده سال دیگر شاید وضعیت توئیتر مثل گروه موسیقی «بیتل‌ها» شده باشد؛ دوست‌داشتنی ولی مردم به‌سختی به یاد می‌آورند.

نویسنده در این کتاب از پاورقی استفاده نکرده و آنچه را که لازم بوده حتی داخل پرانتز در خود متن توضیح داده است، بنابراین همه‌ی پاورقی‌ها در نسخه فارسی از مترجم است.

علاوه بر شماره‌های ارجاع به پاورقی، در فصول مختلف شماره‌هایی نیز داخل قلاب [ ] ذکر شده است که مربوط به منابع استفاده شده توسط نویسنده است که این منابع همانند نسخه‌ی اصلی و مطابق شماره‌ها عیناً در پایان کتاب درج شده است.

در چنین فضای پرسرعتی، دیپلماسی که زمانی یک باشگاه اختصاصی و مردانه برای افرادی خاص به شمار می‌رفت که در دانشگاه‌های مشهور تحصیل کرده بودند و همه‌ی فعالیت‌های شان نیز پشت درهای بسته انجام می‌شد، بالاجبار با فشار رسانه‌های جدید حداقل تا حدودی درهای خود را به روی عموم باز کرده است.

به رغم وقوع این تحولات مهم، شبکه‌های مجازی و رسانه‌های اجتماعی هنوز برای بسیاری افراد حالت سرگرمی و وقت‌گذرانی دارند ولی به اعتقاد نویسنده دیگر نه عاقلانه و نه صحیح است که فضاهای مجازی نظری یوتیوب و فیسبوک را فقط به عنوان محل انتشار ویدئو از گربه‌ها و یا سریال‌های رادیویی و تلویزیونی به تمسخر بگیریم، آن‌ها می‌توانند به طور ناگهانی و به‌зор وارد دنیای دیلمات‌ها بشوند، همان‌گونه که در این چند سال هر ازگاهی وارد شده و همه را غافل‌گیر کرده‌اند.

دیپلماسی نیز همانند بسیاری از رشته‌های دیگر باید تغییر کند و خود را با شرایط جدید سازگار نماید. به عقیده‌ی پروفسور سیب، دیپلماسی سنتی منسخ نخواهد شد ولی چاره‌ای ندارد که صحنه را با دیپلماسی نوینی که مجهر به ابزارهای جدید است، شریک شود.

روشن است که آینده‌ی دیپلماسی فقط تدوم نقش‌های سنتی با استفاده از فناوری‌های نوین نخواهد بود، چراکه مأموریت‌های بنیادین دیلمات‌ها در حال تغییر است. دیلمات‌ها زمانی صرفاً کارشان مذاکره و جمع‌آوری اطلاعات برای دولت‌های شان بود، آن‌ها با یکدیگر گفت‌و‌گو می‌کردند، نه با مردم. دیلمات‌ها هنوز هم مذاکره می‌کنند و سفارتخانه‌ها نیز به جمع‌آوری اطلاعات مشغول‌اند، اما علاوه بر این، مستقیماً توسط توده‌ی مردم واژ طریق رسانه‌ها حساب‌کشی می‌شوند.

آینده‌ی دیپلماسی در حال شکل‌گیری است ولی پروفسور سیب نیز هنوز نتوانسته مختصات دقیق دیپلماسی آینده را در این کتاب ارائه دهد و بیش‌تر به بررسی